

SCENARIUSZ EDUKACYJNY DLA KLAS 4-6: POWIDOKI. SIERADZ – MIASTO Z HISTORIĄ

Problematyka: budynek jako znak idei, obraz potrzeb użytkowników; detale i ich wartość historyczna; sposób postrzegania miasta i jego historii poprzez dziedzictwo materialne.

Słowa kluczowe: detal architektoniczny, elewacja, front budynku, otwór okienny, szpros, stolarka, płaskorzeźba, metaloplastyka, ornament, zdobienia, kamienica, tympanon, wspornik (kroksztyn), krata balkonowa, balustrada, przebudowa, modernizacja, bryła, nawiązania, drzwi.

Cele: oswojenie z terminami i zagadnienia w rozmach o architekturze; uwrażliwienie na piękno i wartość detalu architektonicznego; inspirowanie do szacunku dla dziedzictwa materialnego.

Metody pracy: aktywizujące (burza mózgów, burza pytań), problemowe, pokazowe (obserwacja w terenie), czynne (samodzielne doświadczenia).

Formy pracy: zbiorowa, zespołowa, indywidualna.

Środki dydaktyczne: ścieżka dydaktyczna wycieczki z wyznaczonymi punktami obserwacji i dyskusji; przygotowane wcześniej wydruki zdjęć detali ze ścieżki dydaktycznej – wydrukowane w formacie ok 10x15 cm; zdjęcia słynnych osób związanych z Sieradzem wydrukowane hasła „Sieradz - Miasto z historią”; podkłady z brystolu (jednolity format, np. 13x18 cm, 15x21 cm); klej, nożyczki; ; kolorowe miesięczniki, magazyny itp.

Czas trwania: spacer (60 min) + działania twórcze (60 min)

Dodatkowe źródła:

Zdjęcia rzeźb plenerowych: https://polska-org.pl/8284286.Sieradz.Rzezby_plenerowe.html

Stare widokówki: <https://polska-org.pl/7366017.foto.html?idEntity=7366014>

Słynni ludzie związani z Sieradzem: <https://sieradz.eu/znani-sieradzanie-732>

Przebieg zajęć

Trasa wycieczki – wybrane punkty	<h3>I. Wycieczka</h3> <p>Wprowadzenie:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ustalenie krótkiego kontraktu współpracy podczas wycieczki (3-4 zasady wyłonione metodą burzy mózgów; zebrane przez osobę Prowadzącą, np. chodzenie zwartą grupą; słuchanie się nawzajem; przestrzeganie zasad ruchu drogowego). 2. Krótka rozmowa o architekturze: Czym jest architektura? Czego dotyczy? Jak wkracza w nasze życie? Jak się zmienia? Kto i co decyduje o tym, jak wygląda budynek? Jakie treści może przekazywać? (badamy zasoby i kompetencje uczestników; prowokujemy myślenie pytajne; podsuwamy podstawową terminologię: kamienica, dom, budynek mieszkalny, użyteczności
-------------------------------------	--

	<p>publicznej, front, elewacja, prześwit bramowy, detal architektoniczny, zdobienie itp.)</p>
	<p>Trasa wycieczki, od której rozpoczyna się spotkanie warsztatowe obejmuje drogę od budynku przy ul. Warszawskiej 8, poprzez punkt przy ul. Warszawskiej 3 do Rynku i pompy ręcznej. Następnie – kościół farny ul. Kolegiackiej 11.</p> <p>Po drodze warto zwracać uwagę na charakterystyczne detale, np. latarenki umieszczone na rogach ulic i domach.</p>
<p>ul. Warszawska 8</p> <p>SZPROSY SZCZEBLINY METALOPLASTYKA PŁASKORZEŻBY</p>	<p>Zatrzymujemy się przed budynkiem. Prosimy grupę o przyjrzenie się elewacji/frontowi budynku (staramy się zachęcić grupę do doświadczania tej kamienicy w różnych punktach – od ulicy Warszawskiej i Dominikańskiej).</p> <p>Jak wygląda ten budynek? Co byście o nim powiedzieli? Co przyciąga Waszą uwagę? Co może być w nim interesującego? Co powiecie o jego oknach i drzwiach? Czy coś zwraca Waszą uwagę?</p> <p>Zbieramy wszystkie uwagi, akcentując ważne obserwacje. Podsumowując, zwracamy uwagę na stolarkę okienną – szprosy (szczebliny), które w urokliwy i nietypowy sposób dzielą połac szyby na mniejsze pola. Zachęcamy do przyjrzenia się z bliska drzwiom i temu jak są ozdobione (metaloplastyka i płaskorzeźby). Być może ktoś odgadnie jakie owoce przedstawione są na zdobieniach i dlaczego się tam znalazły (granaty – symbol obfitości i dostatku).</p> <p>Zachęcamy grupę do zbierania dokumentacji fotograficznej (aparaty w telefonach komórkowych) detali, które zwracają ich uwagę. Podkreślamy różne możliwości fotografowania, kadrowania (możemy wcześniej z grupą uzgodnić możliwość gromadzenia takiej dokumentacji, np. dysku google, dropbox itp.)</p>
<p>ul. Warszawska 3</p> <p>TYMPANON ORNAMENT</p>	<p>Zatrzymując się w punkcie obserwacyjnym, prosimy o zatrzymanie się naprzeciw frontu kamienicy i prześwitu bramowego.</p> <p>Jak byście nazwali tę kamienicę? Dlaczego? Jakie emocje ona budzi? Co przyciąga Waszą uwagę? Co jest tutaj szczególnie podkreślone? Co Was dziwi?</p> <p>Podsumowując obserwacje, zwracamy uwagę, że rozległy front budynku ma swoje „centralne” miejsce – prześwit bramowy, który przyciąga uwagę podłużnym balkonem nad wjazdem i trójkątnym szczytem (tympanon). Znajduje się tam zakodowana informacja – prosimy o odgadnięcie co może oznaczać (w wieńcu z dębowych gałązek widnieje data 1812 – zapewne rok ukończenia budowli). Zwracamy uwagę na motywy kwiatów w ornamentach – zwłaszcza</p>

<p>Kościół farny, ul. Kolegiacka 11</p>	<p>Zatrzymujemy się przed frontem kościoła.</p> <p>Co wiecie o historii tego budynku? Co powiedzielibyście o nim od razu, nie mając żadnej wiedzy? Jaka jest bryła tego budynku? Jak wygląda jego elewacja? Jak front budynku? Czy jest coś, co zwraca Waszą uwagę? A może coś tutaj nie pasuje? Co Was dziwi?</p> <p>Zbierając obserwację, podkreślamy wnioski o dość „kolażowym” jego charakterze. Pierwsza murowana świątynia została wzniesiona dawno temu, kiedy większość Polski nie miała murowanych budowli, tylko drewniane grody bądź chaty (za czasów Kazimierza Wielkiego). Historia kościoła obejmuje liczne przebudowy, remonty, prace, które zmieniały co rusz jego wygląd, co częściowo widać po bryle i elewacji budynku. Sporo elementów było „doklejanych” w kolejnych etapach. Zwracamy uwagę na nietypowe elementy: wmurowane kule armatnie z najazdu szwedzkiego, pociski z czasów I wojny światowej czy fragment odrzwi zamku sieradzkiego. Podkreślamy, że to „żywa” historia. Wszystko to, co widzieliśmy może nam „opowiedzieć” jakąś historię. Zachęcamy grupę do zbierania dokumentacji fotograficznej (aparaty w telefonach komórkowych) detali, które zwracają ich uwagę.</p>
	<p>II. Działania twórcze. (Po)widoki. Sieradz – miasto z historią.</p> <p>Na wstępie prezentujemy efekty „śledztw” w przestrzeni miasta i fotograficznych łowów detalu architektonicznego. Zwracamy uwagę na różnorodność spojrzeń. Co Was najbardziej zdziwiło? Jak myślicie o waszym mieście? Z czym się Wam kojarzy? Czego mu brakuje? Jak się w nim czujecie? Z czego jesteście dumni?</p> <p>Przypominamy informacje o tym, że Sieradz to miasto mające długą historię (możemy także bazować na wiedzy i zasobach uczestników). Było jednym z pierwszych miast w Polsce, choć w dużej mierze tego nie widać na pierwszy rzut oka (większość śladów dawnych czasów nie przetrwała albo jest niewidoczna).</p> <p>Dlatego też zapraszamy grupę do działania - do stworzenia specjalnych pocztówek, przypominających, że Sieradz to miasto „z historią”.</p> <p>Przedstawiamy wydruki wizerunków sławnych ludzi związanych z Sieradzem (albo proponujemy zabawę z zgadywanie – z czego</p>

	<p>mogła zasłynąć dana osoba).</p> <p>Zadanie będzie polegać na przypomnieniu, że Sieradz to „miasto z historią” i pokazanie w innym świetle detali i elementów architektury, które odwiedzaliśmy i obserwowaliśmy podczas spaceru. Dobrze, aby na pocztówkach znaleźli się słynni ludzie związani z Sieradzem.</p> <p>Praca polegać będzie na stworzeniu kolaży*, które mogą stać pocztówką wysyланą w świat.</p> <p>*kolaż to technika polegająca na takim tworzeniu pracy, które opiera się na sklejanii i łączeniu różnych elementów (a nawet materiałów)</p> <p>Do dyspozycji uczestników są wydruki detali architektonicznych i elementów architektury, stare pocztówki oraz zdjęcia słynnych osób związanych z Sieradzem; kolorowe miesięczniki o różnorodnej tematyce oraz wydrukowane hasła „Sieradz. Miasto z historią”.</p> <p>Każdy otrzymuje tło – podkład z brystolu (jednolity format, np. 13x18 cm, 15x21 cm), na którym umieszcza swoją pracę .</p> <p>Zwracamy uwagę na to, że każda praca składać się ma z obrazów które, można łączyć wg różnych zasad (zaskakujących, zabawnych), może im też towarzyszyć jakiś komentarz słowny.</p>
Podsumowanie	<p>Prezentujemy wspólnie prace. Prosimy o omówienie tego, co zwraca uwagę, co zaskakuje, co jest wartościowe w kolażach, które powstały.</p> <p>Swobodna rozmowa na zakończenia o tym, czego nauczyli się podczas naszego spaceru i warsztatu.</p> <ol style="list-style-type: none">1. Co Was zaskoczyło?2. Jak będziecie teraz patrzeć na miasto?3. Co zapamiętaliście z naszego spotkania?